

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.2.5.
COM(2019) 71 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

**az Európai Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének (185. sz. CETS)
második kiegészítő jegyzőkönyvére vonatkozó tárgyalásokon való részvétel
engedélyezéséről**

INDOKOLÁS

1. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

Az információs és kommunikációs technológiák fejlődése – miközben páratlan lehetőségeket biztosít a emberiségnek – kihívásokat is jelent többek között a büntető igazságszolgáltatás, és így a kibertérben érvényesülő jogállamiság tekintetében. Virágzik a kiberbűnözés és a számítógépes információs rendszerekben elektronikus bizonyítékokat maga után hagyó egyéb bűnözés, miközben egyre gyakoribb, hogy az ilyen bűncselekményekre vonatkozó bizonyítékokat külföldi, több, változó vagy ismeretlen joghatóságban, vagyis a felhőben tárolják, a bűnüldözés hatáskörét ugyanakkor továbbra is területi határok korlátozzák.

Az Európai Bizottság a 2015. áprilisi európai biztonsági stratégiában¹ kötelezettséget vállalt arra, hogy felülvizsgálja az internet felhasználásával elkövetett közönséges bűncselekmények nyomozása előtti akadályokat, különösen az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférés tekintetében. A Bizottság 2018. április 17-én javaslatot tett a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a büntetőügybeli elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló rendeletre², valamint a jogi képviselőknek a büntetőeljárásban bizonyítékok összegyűjtése céljából történő kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról szóló irányelvre (a továbbiakban: elektronikus bizonyítékokról szóló javaslatok)³. E javaslatok célja, hogy az Európai Unión belül felgyorsítsák a más joghatóságban letelepedett szolgáltató által tárolt és/vagy birtokolt elektronikus bizonyítékok biztosításának és beszerzésének eljárását.

Az Európa Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezménye

Az Európa Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének (185. sz. CETS) célja a számítógépes hálózatok felhasználásával elkövetett bűncselekmények elleni küzdelem megkönnyítése. Az Egyezmény olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek (1) összehangolják a bűncselekmények nemzeti büntető anyagi jogi elemeit és a kiberbűnözés terén meglévő kapcsolódó rendelkezéseket, (2) rendelkeznek az ilyen bűncselekmények, valamint a számítógépes információs rendszer segítségével elkövetett más bűncselekmények vagy elektronikus bizonyítékokhoz kapcsolódó bűncselekmények felderítéséhez és büntetőeljárás alá vonásához szükséges belső büntető eljárásjogi hatáskörökről, valamint (3) gyors és hatékony nemzetközi együttműködési rendszer létrehozására irányulnak. Az Egyezmény nyitott az Európa Tanács tagállamai és a tagsággal nem rendelkező országok számára. Jelenleg 62 ország, köztük az Európai Unió 26 tagállama⁴ részes állama az Egyezménynek. Az Egyezmény nem irányozza elő, hogy az Európai Unió csatlakozhat az Egyezményhez. Az Európai Uniót mindazonáltal megfigyelő szervezetként ismerik el az Egyezmény Bizottságában (T-CY). Ennek alapján az Európai Unió részt vesz az Egyezmény Bizottságának ülésein.

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: Az európai biztonsági stratégia, 2015. április 28., COM(2015) 185 final.

² Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a büntetőügybeli elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról, 2018. április 17., COM(2018) 225 final

³ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a jogi képviselőknek a büntetőeljárásban bizonyítékok összegyűjtése céljából történő kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról, 2018. április 17., COM(2018) 226 final.

⁴ Minden tagállam Írország és Svédország kivételével, amelyek aláírták, de nem erősítették meg az Egyezményt, azonban vállalták a csatlakozást.

Az Egyezmény 46. cikke (1) bekezdésének c) pontja úgy rendelkezik, hogy a Felek adott esetben időszakonként konzultációt folytatnak egymással annak érdekében, hogy elősegítsék az Egyezmény esetleges kiegészítésének vagy módosításának mérlegelését. A számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény részes felei már egy ideje vizsgálják a meglévő kihívásokat, valamint a nemzeti igazságügyi és rendőri hatóságok azzal kapcsolatos nehézségeit, hogy a nyomozás során hozzájussanak a számítástechnikai adatok formájában lévő elektronikus bizonyítékokhoz. Erre 2012 és 2014 között az adatokhoz való határokon átnyúló hozzáféréssel foglalkozó munkacsoport, 2015 és 2017 között pedig a felhőben található bizonyítékokkal foglalkozó csoport keretében került sor.

Az Egyezmény második kiegészítő jegyzőkönyvére vonatkozó tárgyalások

A felhőben található bizonyítékokkal foglalkozó csoport⁵ javaslatait követően a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény Bizottsága (T-CY) több ajánlást fogadott el, többek között a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény⁶ megerősített nemzetközi együttműködésről szóló második kiegészítő jegyzőkönyvére (a továbbiakban: második kiegészítő jegyzőkönyv) vonatkozó tárgyalásokról. A számítástechnikai bűnözésről szóló Egyezmény Bizottsága 2017 júniusában jóváhagyta a második kiegészítő jegyzőkönyv 2017 szeptembere és 2019 decembere közötti elkészítésére vonatkozó megbízást.

A megbízás szerint a második kiegészítő jegyzőkönyv a következő elemeket tartalmazhatja:

- A hatékonyabb kölcsönös jogsegélyre vonatkozó rendelkezések, mindenekelőtt:
 - az előfizetői információkra vonatkozó kölcsönös jogsegély iránti megkeresések egyszerűsített rendszere;
 - közlésre kötelező nemzetközi határozatok;
 - az igazságügyi hatóságok közötti közvetlen együttműködés a kölcsönös jogsegély iránti megkeresések során;
 - közös nyomozások és közös nyomozócsoportok;
 - angol nyelvű megkeresések;
 - a tanúk, sértettek és szakértők audio/video eszközök révén történő meghallgatása;
 - sürgősségi kölcsönös jogsegély eljárások;
- Az előfizetői információk, a megőrzés iránti megkeresések és a sürgősségi megkeresések tekintetében a más joghatóságokban működő szolgáltatókkal való közvetlen együttműködést lehetővé tévő rendelkezések;
- Az adatokhoz való határokon átnyúló hozzáféréssel kapcsolatos meglévő gyakorlatokra vonatkozó egyértelműbb keret és erőteljesebb biztosítékok;
- Biztosítékok, az adatvédelmi követelményeket is beleértve.

⁵ A T-CY felhőben található bizonyítékokkal foglalkozó csoport zárójelentése: „Criminal justice access to electronic evidence in the cloud: Recommendations for consideration by the T-CY” (A felhőben található elektronikus bizonyítékokhoz való büntető igazságszolgáltatási hozzáférés: a TCY által mérlegelendő ajánlások), 2016. szeptember 16.

⁶ Azon államok számára, amelyek 2003-ban aláírták az Egyezményt, nyitva állt aláírásra a számítástechnikai bűnözésről szóló Egyezménynek az informatikai rendszereken keresztül elkövetett rasszista és idegengyűlölő cselekmények büncselekménnyé nyilvánításáról szóló első kiegészítő jegyzőkönyve (189. sz. CETS). 31 ország, köztük 17 uniós tagállam az első kiegészítő jegyzőkönyv részes állama.

A második kiegészítő jegyzőkönyv különböző rendelkezéseire vonatkozó tárgyalások eltérő sebességgel haladnak. A megbízásban körvonalazott négy fő munkaterület tekintetében a munkacsoportbeli aktuális helyzet a következő:

- A jegyzőkönyv szerkesztésével foglalkozó 2018. júliusi plenáris ülés előzetesen elfogadta a „Megkeresések nyelvére” és a „Sürgősségi kölcsönös segítségnyújtásra” vonatkozó rendelkezéseket.
- A jegyzőkönyv szerkesztésével foglalkozó 2018. novemberi plenáris ülés előzetesen elfogadta a „Videokonferenciáról” szóló rendelkezéseket.
- A jegyzőkönyv szerkesztésével foglalkozó 2018. novemberi plenáris ülés emellett lehetőséget nyújtott részletes vitákra (a „Joghatóságra” és a „Jóváhagyási mintára” vonatkozó rendelkezésekről) és frissítésekre („A szolgáltatókkal való közvetlen együttműködés”, „Közlésre kötelező nemzetközi határozatok”, „A lekérdezések kibővítése/hitelesítési adatokon alapuló hozzáférés”, „Közös nyomozások és közös nyomozócsoportok”, valamint „Nyomozati technikák”).
- Más kérdésekben még nem történt elegendő előrehaladás (biztosítékok, az adatvédelmi követelményeket is beleértve).

2. A JAVASLAT CÉLKITŰZÉSE

A Bizottság annak érdekében nyújtja be ezt az ajánlást a Tanácshoz, hogy felhatalmazást kapjon a második kiegészítő jegyzőkönyvre vonatkozó tárgyalásokon az Európai Unió és annak tagállamai nevében történő részvételre, valamint hogy a tárgyalási irányelvekre irányuló csatolt tervezetnek megfelelően a Tanács az EUMSZ 218. cikke alapján elfogadja a tárgyalási irányelveket, és kijelölje a Bizottságot tárgyaló félnek.

Az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik *„nemzetközi megállapodás megkötésére [...] annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja.”* Egy nemzetközi szerződés akkor érintheti a közös szabályokat vagy változtathatja meg azok alkalmazási körét, ha a megállapodás hatálya alá tartozó terület átfedésben van az uniós jogszabályokkal vagy nagyrészt az uniós jog hatálya alá tartozik.

Az Európai Unió az EUMSZ 82. cikkének (1) bekezdése és 16. cikke alapján közös szabályokat fogadott el a második kiegészítő jegyzőkönyv tekintetében mérlegelt kérdésekről. A hatályos európai uniós jogi keret mindenekelőtt kiterjed a bűnüldözésre és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó eszközökre, ilyen például a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló 2014/41/EU irányelv⁷, az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezmény⁸, az Eurojustról szóló (EU) 2018/1727 rendelet⁹, az Europolról szóló (EU) 2016/794/EU rendelet¹⁰, a közös nyomozócsoportokról szóló 2002/465/IB tanácsi kerethatározat¹¹, a

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/41/EU irányelve (2014. április 3.) a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról HL L 130., 1. o.

⁸ A Tanács jogi aktusa (2000. május 29.) az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyegyezménynek az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikke szerinti létrehozásáról, HL C 197., 2000.7.12., 1. o.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1727 rendelete (2018. november 14.) az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) és a 2002/187/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a

joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről szóló 2009/948/IB tanácsi kerethatározat¹². Ezenfelül az Unió több olyan irányelvet fogadott el, amelyek megerősítik a gyanúsítottak és a vádlottak eljárási jogait¹³.

A külkapcsolatok terén az Európai Unió számos kétoldalú megállapodást kötött az Unió és harmadik országok között, ilyenek például az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok¹⁴, valamint az Európai Unió és Japán¹⁵ közötti kölcsönös jogsegélyről szóló megállapodások.

A személyes adatok védelme az Unió Szerződéseibe és az Európai Unió Alapjogi Chartájába foglalt alapvető jog, és a személyes adatok kizárólag az (EU) 2016/679 rendeletnek (az általános adatvédelmi rendelet)¹⁶ és az (EU) 2016/680 irányelvnek (a rendőrségi adatvédelmi irányelv)¹⁷ megfelelően kezelhetők. A magán- és a családi élet, az otthon és a kapcsolattartás tiszteletben tartásához fűződő, mindenkit megillető alapvető jogot ugyancsak belefoglalták az Alapjogi Chartába, és e jog szempontjából rendkívül fontos a magánélet tiszteletben tartása a személyek közötti kapcsolattartás során. Az elektronikus

2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről, HL L 135., 2016.5.24., 53. o.

¹¹ A Tanács 2002/465/IB kerethatározata (2002. június 13.) a közös nyomozócsoportokról, HL L 162., 2002.6.20., 1. o.

¹² A Tanács 2009/948/IB kerethatározata a joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről, HL L 328., 2009.12.15., 42. o.;

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/64/EU irányelve (2010. október 20.) a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról, HL L 280., 2010.10.26., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról, HL L 142., 2012.6.1., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács 2013/48/EU irányelve (2013. október 22.) a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról, HL L 294., 2013.11.6., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1919 irányelve (2016. október 26.) a büntetőeljárások során a gyanúsítottak és a vádlottak, valamint az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban a keresett személyek költségmentességéről, HL L 297., 2016.11.4., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/800 irányelve (2016. május 11.) a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról, HL L 132., 2016.5.21., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/343 irányelve (2016. március 9.) a büntetőeljárás során az ártatlanság vételeme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről, HL L 65., 2016.3.11., 1. o. Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról.

¹⁴ A Tanács 2009/820/KKBP határozata (2009. október 23.) az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti, kiadatásról szóló megállapodásnak és az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti, kölcsönös jogsegélyről szóló megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről, HL L 291., 2009.11.7., 40. o.

¹⁵ Megállapodás az Európai Unió és Japán között a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről, HL L 39., 2010.2.12., 20. o.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről.

hírközlési adatok kizárólag a 2002/58/EK irányelvnek (elektronikus hírközlési irányelv)¹⁸ megfelelően kezelhetők.

Ezenfelül annak értékeléséhez, hogy a közös szabályok hatálya nagymértékben kiterjed-e egy adott területre, nem csupán az érintett területre vonatkozó uniós jog jelenlegi állapotát kell figyelembe venni, hanem annak jövőbeni fejlesztését is olyan mértékben, amennyiben ez előre látható az elemzés idején. A második kiegészítő jegyzőkönyv hatálya alá tartozó terület közvetlenül releváns a vonatkozó közös szabályok előre látható jövőbeni fejlesztései vonatkozásában. Az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférésre vonatkozó 2018. áprilisi bizottsági javaslatok ugyancsak fontosak ebben a tekintetben¹⁹.

A javaslatok hatálya kiterjed az Európai Unión belül szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók konkrét típusaira. Egy szolgáltató akkor kínál szolgáltatásokat az Európai Unión belül, ha egy vagy több tagállam felhasználói számára lehetővé teszi szolgáltatásainak igénybevételét, továbbá ha érdemi kapcsolatban áll az Unióval, például valamely tagállamban telepedett le, vagy nagyszámú felhasználónak nyújt szolgáltatásokat ebben a tagállamban. Azok a szolgáltatók, amelyek nincsenek jelen az Európai Unióban, kötelesek jogi képviselőt kinevezni, akivel szemben érvényesíteni lehet a közzétételre kötelező határozatokat.

Az Európai Tanács október 18-i következtetései leszögezik, hogy „Megoldásokat kell találni az elektronikus bizonyítékokhoz való, határokon átnyúló gyors és hatékony hozzáférés biztosítására a terrorizmus, valamint a súlyos és szervezett bűnözés más formái elleni hatékony uniós, illetve nemzetközi szintű küzdelem érdekében; a jogalkotási ciklus végéig meg kell állapodni az elektronikus bizonyítékokra, a pénzügyi információkhoz való hozzáférésre, valamint a pénzmosás elleni hatékonyabb küzdelemre vonatkozó bizottsági javaslatokról. A Bizottságnak sürgősen be kell nyújtania az elektronikus bizonyítékokkal kapcsolatos nemzetközi tárgyalásokra vonatkozó tárgyalási megbízásokat is.”.

A Bizottság elektronikus bizonyítékokról szóló javaslatai alapot teremtenek az összehangolt és koherens megközelítés kialakításához az Európai Unión belül, és az Európai Unió közreműködésével nemzetközi szinten is, megfelelően figyelembe véve az európai uniós szabályokat, beleértve az európai uniós tagállamok és azok állampolgárai közötti megkülönböztetésmentességre vonatkozó szabályokat. Jóllehet a Bizottság az elektronikus bizonyítékokról szóló javaslatokra vonatkozó hatásvizsgálatában már megállapította, hogy az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférésre vonatkozó, biztosítékokkal ellátott két- vagy többoldalú megállapodások hasznosan egészíthetik ki a javaslatokat, a Bizottság úgy döntött, hogy a harmadik felekkel folytatandó nemzetközi tárgyalások

¹⁸ Az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló 2002/22/EK irányelv, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv és a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL L 201., 2002.7.31., 37. o.).

¹⁹ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a büntetőügybeli elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról, 2018. április 17., COM(2018) 225 final; Irányelvjavaslat a jogi képviselőknek a büntetőeljárásban bizonyítékok összegyűjtése céljából történő kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról, 2018. április 17., COM(2018) 226 final.

megkezdése előtt javaslatot tesz az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférés megfelelő módozataira és biztosítékaira vonatkozó uniós szabályokra²⁰.

A Bizottság nemzetközi szinten továbbra is megfigyelőként vesz részt az Európa Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezménye keretében folytatott, vonatkozó megbeszéléseken²¹. Az elektronikus bizonyítékokhoz való határokon átnyúló hozzáférés rendszeresen szerepelt a közelmúltbeli EU–USA bel- és igazságügy-miniszteri találkozók napirendjén

A Bizottság egyidejűleg fogadta el a két ajánlást a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény második kiegészítő jegyzőkönyvére vonatkozó tárgyalásokon való részvétel, és az Amerikai Egyesült Államokkal folytatandó tárgyalások megkezdése érdekében. Bár a két folyamat eltérő ütemben fog haladni, azok egymáshoz kölcsönösen kapcsolódó kérdésekre vonatkoznak, és az egyik tárgyaláson vállalt kötelezettségek közvetlen hatással lehetnek a tárgyalások más fejezeteire.

Jóllehet az elektronikus bizonyítékokról szóló javaslatok az uniós piacon szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók konkrét típusaival foglalkoznak, fennáll a harmadik országok jogszabályaival ellentétes kötelezettségek kockázata. Az említett kollízió kezelése érdekében és a nemzetközi jóviszony elvének megfelelően, az elektronikus bizonyítékokra vonatkozó javaslatok különleges mechanizmusokról rendelkező előírásokat tartalmaznak arra az esetre, ha a szolgáltató bizonyíték iránti megkereséskor egy harmadik ország jogából eredő ellentétes kötelezettségekkel szembesül. E mechanizmusok kiterjednek az ilyen helyzet tisztázására irányuló felülvizsgálati eljárásra is. Helyénvaló, hogy az Európa Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének második kiegészítő jegyzőkönyve törekedjen arra, hogy a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezmény részes feleire ne vonatkozzanak ellentétes kötelezettségek.

Ezért úgy tekinthető, hogy a második kiegészítő jegyzőkönyv megkötése érintheti a közös szabályokat vagy megváltoztathatja azok hatályát.

Az Unió ennek megfelelően (az EUMSZ 3. cikkének (2) bekezdése alapján) kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményt kiegészítő második kiegészítő jegyzőkönyv megtárgyalására.

A második kiegészítő jegyzőkönyv tárgya az uniós szakpolitikák és hatáskörök hatókörébe tartozik, különösen a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre vonatkozó eszközök (EUMSZ 82. cikkének (1) bekezdése), valamint az adatvédelem (EUMSZ 16. cikke) terén, továbbá mivel a tárgykör uniós jogot érint a tárgyalások nem folytathatók le az EU részvétele nélkül. Ezenfelül az EUSZ 17. cikke (1) bekezdésének előírásai szerint főszabály szerint a Bizottság képviseli az Európai Uniót. A fentiekre tekintettel a Tanácsnak a Bizottságot kell kijelölnie tárgyaló félnek a számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményt (185. sz. CETS) kiegészítő második kiegészítő jegyzőkönyv tekintetében.

3. RELEVÁNS RENDELKEZÉSEK A SZAKPOLITIKAI TERÜLETEN

A tárgyalásokon biztosítani kell, hogy az elfogadott rendelkezések összeegyeztethetőek az uniós joggal és az azon alapuló tagállami kötelezettségekkel, az uniós jog jövőbeni fejlesztését is szem előtt tartva. Ezenfelül arról is gondoskodni kell, hogy a második

²⁰ Bár folyamatban vannak a tárgyalások az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, a Bel- és Igazságügyi Tanács 2018. december 7-i ülésén a Tanács megállapodott a bizottsági rendeletjavaslatra vonatkozó általános megközelítésről.

²¹ Az Európa Tanács budapesti egyezménye a számítástechnikai bűnözésről (185. sz. CETS), 2001. november 23. <http://conventions.coe.int>.

kiegészítő jegyzőkönyv olyan jogalkalmazási záradékot tartalmazzon, amely lehetővé teszi, hogy a második kiegészítő jegyzőkönyv részes felévé váló európai uniós tagállamok az uniós jog alapján szabályozzák a közöttük fennálló kapcsolatokat. Mindenekelőtt fenn kell tartani az Európai Bizottság elektronikus bizonyítékokról szóló javaslatainak működését az Európai Unió tagállamai között, akkor is, amikor e javaslatok még alakulnak a társjogalkotók által a jogalkotási eljárás során folytatott tárgyalásokon, és akkor is, amikor végül elnyerik végső (elfogadott) formájukat.

A második kiegészítő jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a szükséges biztosítékokat az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert alapvető jogok és szabadságok, különösen a Charta 7. cikkében elismert, a magán- és a családi élet, otthon és kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog, a Charta 8. cikkében elismert, a személyes adatok védelméhez való jog, a Charta 47. cikkében elismert, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog, a Charta 48. cikkében elismert, az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jog, valamint a Charta 49. cikkében elismert, a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elvei tekintetében. A második kiegészítő jegyzőkönyvet ezen jogokkal és elvekkel összhangban kell alkalmazni.

Helyénvaló, hogy a személyes adatok és elektronikus hírközlési adatok gyűjtésére, továbbítására és újbóli felhasználására vonatkozó megfelelő adat- és magánélet-védelmi biztosítékok részét képezzék a jegyzőkönyvnek annak biztosítása érdekében, hogy az uniós szolgáltatók maradéktalanul megfeleljenek az uniós adat- és magánélet-védelmi jogszabályok szerinti kötelezettségeiknek, ugyanis egy ilyen nemzetközi megállapodás jogalapot nyújthat az adattovábbításokra a kiegészítő jegyzőkönyv részes harmadik felének hatósága által kiadott, az adatkezelő vagy az adatkezelő számára a személyes adatok és elektronikus hírközlési adatok közlését előíró, közzétételre kötelező határozatokra vagy megkeresésekre válaszul. E biztosítékoknak tehát szavatolniuk kell az uniós polgárok alapvető jogainak és szabadságainak védelmét, ideértve a magánélet és a személyes adatok védelmét a személyes adatoknak vagy elektronikus hírközlési adatoknak az Európai Unión kívüli országok bűnüldöző hatóságaival való közlésekor.

Mivel az Európai Bizottság elektronikus bizonyítékokra vonatkozó javaslataiban nem szerepelnek olyan rendelkezések, amelyek szerint a hatóságok köztes szereplő segítségével hozzáférhetnek az adatokhoz („közvetlen hozzáférés”), ezen intézkedések alkalmazása kizárólag a nemzeti jogon alapulhat. Mivel a második kiegészítő jegyzőkönyv tartalmazhat „A lekérdezések kibővítésével/hitelesítési adatokon alapuló hozzáféréssel”, valamint „Nyomozati technikákkal” kapcsolatos rendelkezéseket, helyénvaló lenne fő célként azt meghatározni, hogy erőteljesebb biztosítékokat alakítsanak ki az ilyen határokon átnyúló közvetlen adathozzáférés tekintetében, hogy biztosítsák az uniós polgárok alapvető jogainak és szabadságainak, többek között a magánéletnek és a személyes adatoknak a védelmét.

A második kiegészítő jegyzőkönyv megkötésének lehetővé kell tennie a jegyzőkönyv részes felei közötti, valamint a jegyzőkönyv részes felei és az Európai Unió közötti kapcsolataikat szabályozó kétoldalú megállapodások vagy szerződések megkötését. E célból megfelelő rendelkezéseket kell beépíteni a jegyzőkönyvbe, amelyek előírnyozzák, hogy ha az Egyezmény legalább két részes fele már megállapodást vagy szerződést kötött az Egyezménnyel szabályozott kérdésekről, vagy a jövőben ilyen megállapodást vagy szerződést köt, akkor jogosult alkalmazni a szóban forgó megállapodást vagy szerződést vagy annak megfelelően szabályozni az említett kapcsolatokat, feltéve hogy ezt oly módon teszi, ami megfelel az Egyezmény céljainak és elveinek. Az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés céljából az elektronikus bizonyítékokhoz történő határokon átnyúló hozzáférésekről szóló megállapodásnak az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti kétoldalú kapcsolatokban elsőbbséget kell

élveznie a második kiegészítő jegyzőkönyv tárgyalásai során elért, bármely megállapodással vagy megegyezéssel szemben, amennyiben az utóbbi azonos kérdésekre vonatkozik.

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének (185. sz. CETS) második kiegészítő jegyzőkönyvére vonatkozó tárgyalásokon való részvétel engedélyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 218. cikke (3) és (4) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) 2017. június 9-én az Európai Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezménye (185. sz. CETS) Részes Feleinek Bizottsága (T-CY) az Egyezmény második kiegészítő jegyzőkönyvének elkészítésére vonatkozó megbízás elfogadásáról szóló határozatot fogadott el.
- (2) A második kiegészítő jegyzőkönyvre vonatkozó megbízás a következő mérlegelendő elemeket tartalmazza: a hatékonyabb kölcsönös jogsegélyre vonatkozó rendelkezések (az előfizetői információkra vonatkozó kölcsönös jogsegély iránti megkeresések egyszerűsített rendszere; közlésre kötelező nemzetközi határozatok; az igazságügyi hatóságok közötti közvetlen együttműködés a kölcsönös jogsegély iránti megkeresések során; közös nyomozások és közös nyomozócsoportok; angol nyelvű megkeresések; a tanúk, sértettek és szakértők audió/video eszközök révén történő meghallgatása; sürgősségi kölcsönös jogsegély eljárások); az előfizetői információk, a megőrzés iránti megkeresések és a sürgősségi megkeresések tekintetében a más joghatóságokban működő szolgáltatókkal való közvetlen együttműködést lehetővé tévő rendelkezések; az adatokhoz való határokon átnyúló hozzáféréssel kapcsolatos meglévő gyakorlatokra vonatkozó egyértelműbb keret és erőteljesebb biztosítékok; biztosítékok, az adatvédelmi követelményeket is beleértve.
- (3) Az Unió olyan közös szabályokat fogadott el, amelyek nagymértékben átfedésben vannak azokkal a tervezett elemekkel, amelyeket a második kiegészítő jegyzőkönyv tekintetében mérlegelnek. Ez elsősorban arra az átfogó eszközrendszerre vonatkozik, amelynek célja a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés elősegítése,²²

²²

A Tanács jogi aktusa (2000. május 29.) az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyegyezmény létrehozásáról, HL C 197., 2000.7.12., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1727 rendelete az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynökségéről (Eurojust) és a 2002/187/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről, HL L 295., 2018.11.21.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről, HL L 135., 2016.5.24., 53. o.; A Tanács 2002/465/IB kerethatározata (2002. június 13.) a közös nyomozócsoportokról, HL L 162., 2002.6.20., 1. o.; A Tanács 2009/948/IB kerethatározata a joghatóság gyakorlásával kapcsolatos, büntetőeljárások során felmerülő összeütközések megelőzéséről és rendezéséről, HL L 328., 2009.12.15., 42. o.; 2014/41/EU irányelv a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról HL L 130., 2014.5.1., 1. o.

az eljárási jogokra vonatkozó minimumszabályok,²³ valamint adat- és magánélet-védelmi biztosítékok biztosítása²⁴.

- (4) A Bizottság emellett jogalkotási javaslatokat nyújtott be a büntetőügybeli elektronikus bizonyítékokra vonatkozó, közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokról szóló rendeletre, valamint a jogi képviselőknek a büntetőeljárásban bizonyítékok összegyűjtése céljából történő kinevezéséről szóló harmonizált szabályok meghatározásáról szóló irányelvre vonatkozóan, amelyek közvetlenül a másik tagállamban működő szolgáltató képviselőjének címezendő, kötelező érvényű, határokon átnyúló közlésre és megőrzésre kötelező európai határozatokat vezetnek be²⁵.
- (5) Ezért a második kiegészítő jegyzőkönyv megkötése érintheti a közös uniós szabályokat vagy megváltoztathatja azok hatályát.
- (6) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 82. cikkének (1) bekezdése és 16. cikke meghatározza az Unió hatásköreit a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés, valamint az adat- és magánélet-védelem területén. Az uniós jog integritásának védelme, valamint a nemzetközi közjog és az uniós jog szabályai közötti változatlan konzisztencia biztosítása érdekében az Uniónak részt kell vennie a második kiegészítő jegyzőkönyvre vonatkozó tárgyalásokon.
- (7) A második kiegészítő jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az alapvető jogok és szabadságok szükséges biztosítékait, beleértve a magánélet és a személyes adatok védelme iránti jogot, a Charta 7. cikkében elismert, a magán- és a családi élet, otthon és kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jogot, a Charta 8. cikkében elismert, a személyes adatok védelméhez való jogot, a Charta 47. cikkében elismert, a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, a Charta 48. cikkében elismert, az ártatlanság védelmét és a védelemhez való jogot, valamint a Charta 49. cikkében elismert, a bűncselekmények és büntetések törvényességének és arányosságának elveit. A második kiegészítő jegyzőkönyvet ezen jogokkal és elvekkel összhangban kell alkalmazni.

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/64/EU irányelve (2010. október 20.) a büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról, HL L 280., 2010.10.26., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács 2012/13/EU irányelve (2012. május 22.) a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról, HL L 142., 2012.6.1., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács 2013/48/EU irányelve (2013. október 22.) a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról, HL L 294., 2013.11.6., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1919 irányelve (2016. október 26.) a büntetőeljárások során a gyanúsítottak és a vádlottak, valamint az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban a keresett személyek költségmentességéről, HL L 297., 2016.11.4., 1. o.; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/800 irányelve (2016. május 11.) a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról, HL L 132., 2016.5.21., 1. o.

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről; Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről.

²⁵ COM (2018) 225 final és COM (2018) 226 final.

- (8) Az európai adatvédelmi biztossal az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁶ 42. cikkének (1) bekezdésével összhangban konzultációra került sor, a biztos [...] -án/-én nyilvánított vélemény²⁷.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot, hogy az Unió nevében tárgyalásokat folytasson az Európai Tanács számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének (185. sz. CETS) második kiegészítő jegyzőkönyvéről.

2. cikk

A tárgyalási irányelveket a melléklet tartalmazza.

3. cikk

A tárgyalásokat a Tanács által kijelölt különbizottsággal konzultálva kell lefolytatni.

4. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

²⁷ HL C ...